అధికారి

ఈ కథ రాయాలని నాకు చాలా కాలం నుంచీ ఉంది. తీరా, రాద్దామని కూర్చోనేసరికి ఎలా మొదలు పెట్టడం ఎలా రాయడం అని చాలాసేపు ఆలోచించ వలసొచ్చింది. ఆలోచించగా, నాకు తెలిసిన పెద్దమనిషొకాయన గుర్తుకొచ్చి, ఆయన చెప్పిన సలహా జ్ఞప్తికొచ్చింది. ఆయన ఏమిటన్నాడంటేః కథలో ప్రధానరసం, లేక ఓ సన్ని వేశంలో ప్రధానరసం-దాని ప్రకారం అన్నీ సరిదిద్దు కోవాలండీ అన్నాడు. వాతావరణమంతా మన కథ కనుగుణంగా చిత్రించుకోవాలండీ అన్నాడు. అంటే కథలోని నా మనసులో తుఫాను రేగినప్పుడు, ఉరుములు మెరుపులు పెనుగాలి బీభత్సం వాటి నన్నింటినీ పిలకలు పట్టుకు లాక్కొచ్చి వాటిని నా చుట్టూ తిప్పుకోవాలన్న మాట. సాఫీగా సాగిపోయే నా ప్రేమ లత టక్కున తెగిపోయినప్పుడు, ఎక్కణ్నించో అక్కణ్నుంచి వీణొకటి ఎత్తుకొనైనా వచ్చి దాని తీగెలు తెంపుకొని దాని మీద నా తలని దీనంగా వాల్చు కోవాలన్నమాట. నా ఆశలన్నీ వాడిపోయి రాలిపోయి నప్పుడు మోడైపోయిన చెట్టు నొకదాన్ని వెతికి వెళ్ళి చూసుకొని అక్కడ మోకాళ్ళ మీద తల పెట్టుకుని కూర్చోవాలన్న మాట. నా కిష్టంలేనప్పుడు ఆకాశం సిరా పులిమినట్టుగా ఉండాలన్నమాట. నాకు సరదా పుట్టినప్పుడు అది వజ్రాలు పొదిగినట్టుగా ఉండాలన్నమాట. నాకు తెలిసిన ఆ పెద్ద మనిషి చెప్పిన సూత్రం ప్రకారం ఈ కథ మొదలు పెట్టే సరికి-

రాత్రి పదకొండు గంటల సమయంలో ఊరవతల నూకరాజు పాకవతల ఉన్న ఇసకమైదానం, వెన్నెల వెలుగులో పరచిన బంగారు తివాసీలా ఉంది. మైదానం మధ్య దంపతుల్లా నిల్చున్న తాటిచెట్ల కమ్మలు, చల్లగాలి పెట్టే కితకితలకి కిల కిల్లాడుతున్నాయి. వాటి పక్కనే ఇసక తిన్నె మీద కూర్చున్న నూకరాజు పాతికేళ్ళ పడుచుతనంతో, సోగకళ్ళతో, సూది ముక్కుతో, సొగసైన మీసంతో పుష్ప బాణుళ్ళా ధగధగ లాడు తున్నాడు. ఆకాశంలో చంద్రుడు ఎలా మెరుస్తున్నాడంటే తిన్నె మీది నూకరాజులా జిగజిగ మెరిసి పోతున్నాడు.

ఈ కథకి నూకరాజు హీరో.

ఆ తిన్నె మీది చంద్రుడు ఏదో చుక్క రాక కోసం ఎదురు చూస్తూండగా,

అంతలో అల్లంత దూరంలో ఓ చుక్క మిలమిల్లాడింది. "తాటి సెట్లానవాలెట్టు" కొని ముందుకి నడిచింది. చుక్కని చూడగానే 'పరిగెట్టి ఎదురెళ్ళి' ఎత్తుకు తీసుకొచ్చి వళ్ళో వేసుకున్నాడు నూకరాజు.

వళ్ళో ఉన్న పిల్ల పేరు నాగరత్నం.

ఆమె ఈ కథకి హీరోయినా ?

మీరే చెప్పాలి.

ఆమె, పదిహేడేళ్ళ కుర్రవాడి కంటికి అట్ట మీద కనిపించిన అహల్యాదేవి బొమ్మలా ఉంది. ఆమె పద్దెనిమిదేళ్ళ బంగారం. ఆమె నూకరాజుకి దొరికిన పెన్నిధి.

జంట తాటి చెట్ల దగ్గర కూర్చున్న వాళ్ళిద్దర్నీ చూడ్డానికి చల్లగాలి చప్పుడు చెయ్యకుండా ఒచ్చింది. వాళ్ళని చూడు చూడని పై నున్న చంద్రుడు పక్కనున్న చుక్కకి సైగచేసేడు. చూసి సిగ్గుపడ్డ చుక్కమ్మ తెలి మబ్బు చెంగుని చాటు పెట్టుకొని దొంగ చూపు చూసింది.

చంద్రుడూ, చుక్కలూ, చల్లగాలీ వాళ్ళిద్దర్నీ చాలసేపు చూసేక నూకరాజు నాగరత్నంతో, "మనిద్దరం పెళ్ళాడ్దాం! ఏం?" అన్నాడు.

పెదవుల్ని విడిపించుకొన్న తరవాత, నాగరత్నం "మా అమ్మకూ్కడా ఇష్టవే," అంది.

"నీ కెలా తెల్సు?" అనడిగేడు నూకరాజు, సంతోషం పట్టలేకుండా.

"నిన్ను పెళ్ళి సేసుకోమని రోజూకీ సెప్తుంది," అంది నాగరత్నం. మరింక నూకరాజుకి సంతోషం ఆగలేదు. ఆ సమయంలో అప్పాయమ్మ అక్కడుంటే ఆమెని కూడా ముద్దులాడేసుండు నతను. అప్పాయమ్మంటే నాగరత్నం తల్లి.

నాగరత్నమూ ఆమె తల్లీ పట్నంవచ్చి పది ఆది వారాలవుతుంది. నూకరాజు అయిదారు సంవత్సరాల కిందటేవచ్చి హార్బర్లో కళాశీగా కుదురుకున్నాడు. అతనుండేది ఊరి చివర. ఆరు గదుల తాటికమ్మల వాస ఇంట్లో ఓ గదిలో అద్దెకి ఉంటున్నాడు.

ఓ రోజు సాయంకాలం హార్బర్లో కూలి చేసుకొని నెమ్మదిగా ఇంటికొస్తూ ఇంటివైపు చూసేసరికి నూకరాజు కంటికి కొసా గది గుమ్మం ముందు ఉదయ కిరణంలా ఓ పిల్ల కనిపించింది. దేవత వెలిసిందా అనుకున్నాడు నూక రాజు. కాళ్ళూ చేతులూ ముఖం తొందరగా కడుక్కొని భోగట్టా చెయ్యడానికి బయల్దేరి వెళ్ళేడు.

సూర్యుడు అస్తమించేసేడు. వెన్నెల మసక మసగ్గా వెలుగుతోంది. ఇంటిముందు నులక మంచంమీద నూకరాజు కూర్చున్నాడు. ఎదురుగా ఓ విరిగిన ఇటిక మీద కూర్చొని తన వృత్తాంతమంతా అతన్తోచెప్ప నారంభించింది అప్పాయమ్మ.

వింటే అదేం కొత్త వృత్తాంతం కాదు. సాధారణంగా జరిగేదే. వాళ్ళదసలు

తాళ్ళవలసట. అప్పాయమ్మకి 'కన్నోరిదీ అత్తోరిదీ' కూడా ఆ వూరే. బతికి బాగుపడ్డ ఊరు అదే. నెత్తి మీద "కొంగేసుకొని ఒచ్చేసిన" ఊరూ అదే. అక్కడే ఆమె కాపురం కూలిపోయింది. అక్కడే ఆమె సంసారం చల్లారిపోయింది. ఆమెకడుపున పుట్టిన మగపిల్లలంతా అక్కడే 'మంటగలసిపోనారు', తాళి కట్టిన వోణ్ని మశూచిక మనే అసిరెమ్మ అక్కడే 'పొట్ట నెట్టుకుంది'. అక్కడున్న 'దోసెడు మడిసెక్కా' కోర్టువారు అక్కడికే ఒచ్చి 'టమటమ లాడించేసినారు' అన్నీ పోగా మిగిలిన తాతలనాటి ఇల్లు మట్టి దిబ్బయిపోయి ఇప్పటికీ అక్కడే ఉంది.

"కట్టుకున్న మొగుణ్ని సంపేసుకున్నాను. కన్న కొడుకుల్ని సంపేసుకున్నాను బాబూ, కాన్నాకు సావు రానేదు. పుస్తిలతాడు పోనాది. పుట్టిన పిల్లలు పోనారు. ఏళ్ళు పోనాయి. ఎడ్లుపోనాయి. ఏరుకున్న గింజలు పోనాయి. కడాకి నమ్ముకున్న బూదేవతకూడా పోనాది!

కాని, రమ్మని పిల్చినా అప్పాయమ్మ కింతవరకూ సావింకా రానేదు! మరింకేటుంది? ఒక్కగానొక్క ఆడ కూతురుంది. ఈ ఆడకూతుర్నెట్టుకొని ఈ ముసిలిముండ కూతురేటి సెయ్యడం బాబూ? మరింకక్కడేటుందిగనక సెయ్యటానికి? సేసేదేం నేక డొక్కలు సేత్తో ఒట్టుకొని ఇదిగో పట్నాంలిలా పారొచ్చినాం. కూలి దొక్కితే సుష్టు, నేకపోతే పస్తు."

"అరె! అయితే మీ కెవరూ దిక్కు లేరన్నమాట!" అన్నాడు నూకరాజు.

"దిక్కెవరు నూకరాజు బాబూ!? దరణి బూదేవి, ఆపైన దేవుడు, ఆయెనక నీలాటి మా రాజులూను," అంది అప్పాయమ్మ. ముంగిట్లో ఇద్దరూ అలా మాట్లాడుతూ ఉంటే చూరుకింద నీడలో రాట నానుకొని కూర్చుంది నాగరత్నం. తన కథంతా నూకరాజుతో తల్లి చెప్తున్నప్పుడు ఆమె గుండెలు శోకంవల్ల పొంగి పొంగి దిగేయి. చూరవతలి వెన్నెల ఆమె తడిసిన కళ్ళల్లో సలసలకాగింది.

అనురాగం అంకురించడంతో తలోకరూ తలోలా చేస్తారు. ఒక్కొక్కడు అవతలపార్టీకి తన మనసుని రెండు చేతుల్తోనూ పట్టుకెళ్ళి ముందే అర్పణ చేసేస్తాడు. మరొకడు అవతల పార్టీ మనసుని జబర్దస్తీగా దోచేస్తాడు. లేకపోతే చల్లగా లాగేస్తాడు. నూకరాజు ఆ సాయంకాలమే తన మనసుని నాగరత్నాని కిచ్చేసి ఆమెనీ ఆమె తల్లినీ "అదుకొంటాను" అని భీష్మప్రతిజ్ఞ పట్టేసేడు. ఆ క్షణంనుంచి వాళ్ళకతను కంటికి రెప్పా, కాలికి చెప్పూను. కొంతమందికి చాకిరీ చేసి మెప్పించడమే కాని షోకుచేసి మెప్పించడం తెలీదు. నాలుగు రోజుల్లో వాళ్ళకి నాలుగేళ్ళ సేవ చేశాడు నూకరాజు.

ఆ రోజున అప్పాయమ్మ కంటికి ఎటుచూసినా ఒక్కలాగే వుంది. చంద్రుడు బూజుపట్టిపోయి వేళ్ళాడుతున్నాడు. వెన్నెలంతా పాలిపోయి బూడిదలా ఉంది. చెట్లన్నీ జీవచ్ఛవాల్లాగా, పైనున్నచుక్కలన్నీ చావబోయే వాళ్ళ ప్రాణాల్లాగా వున్నాయి. మరి,

గాలి బిగిసిపోయి చచ్చేపోయింది. ఇంతలో కాలం యెలా తిరిగిందంటే రాట్నంలా గిర్రున తిరిగింది. ఆ రోజున అస్తమించిన సూర్యుడు ఆ తరువాత అరవై సార్లు ఉదయించేడు. నూకరాజు దయవల్ల అప్పాయమ్మకీ నాగరత్నానికీ ఆ అరవై రోజుల్లోను కూలి దొరకని రోజు ఒక్కరోజూ లేదు. మరి అప్పాయమ్మ కెటు చూసినా ఒక్కలా చక్కగా వుంది. చంద్రుడికి బూజులు పోవడంతో వెన్నెలకి తేటొచ్చింది. గాలికి చలనం, చెట్లకి చైతన్యం, చుక్కలకి ప్రాణాలూ ఒచ్చాయి. అదంతా అలా పున్నమినాటి రేయిలా వుండడం నూకరాజు పనివాడితనం.

పెళ్ళొడ్డం 'అమ్మకూడా ఇష్ట' మేనని తెలుసుకున్ననాటి రాత్రి నూకరాజుకి సుఖంవల్ల నిద్రపట్టలేదు. మర్నాడు పొద్దున్న మంచం మీంచి చక్కునలేచి సంతోషంతో చెంగున గెంతేడు. పన్లోకి సంతోషంతో వెళ్ళేడు. ఆ విధంగా ఆ రోజు, మర్నాడు మరోరోజు, మరోరోజు వరసగా సంతోషంతోనే వెళ్ళేయి.

అయితే-కాలం ఒక్కలా ఉండదనే సంగతి మీకూ నాకూ అప్పాయమ్మకీ బాగా తెలుసు. ఆ సంగతి నూకరాజుకూడా ఓ రోజున బాగా తెలిసొచ్చింది. ఆ రోజు సాయంకాలం పన్లోంచి యింటికొస్తూ ఇంటికి అల్లంత దూరంలో టక్కున ఆగేడు నూకరాజు.

"ఈ క్షణం నుంచి నాకు కష్టాలు ప్రారంభమౌతాయి, నష్టాలు సంభవిస్తాయి" అని యెవరి మట్టుకి వారికి కొన్ని కొన్ని సమయాల్లో, తగినంత బలమైన కారణం లేకుండానే అనిపిస్తుంది. అప్పాయమ్మ యింటిముందు ఓ పదిమంది మూగి ఉండడం మాత్రం చూసేడు నూకరాజు. "ఆఁ మనకేదో కీడు మూడిందిరా," అని అతనికి తోచడానికి అంతకంటె ఎక్కువ కారణం ఏమీ లేదు. ఊరవతల, పాకలవెనక, కొండవెనక ఊరేదో కాలిపోతున్నట్టుగా ఉంది. అంతటా ఎరుపు డౌలు కమ్ముకొంది. నూకరాజు కొంచెం ముందుకి నడిచేసరికి ఓ ఆడమనిషి ఏడుపు అతని చెవినిపడింది. ఏడుపు వినిపిస్తుందేకాని ఏడ్చే మనిషి కనిపించడం లేదతనికి. తొందరగా ముందుకి నడుస్తూ అతను 'నాగరత్నం నాకిక లేదు' అనుకున్నాడు. వెళ్ళి జనాన్ని ఒత్తిగిలించిచూస్తే అక్కడ నాగరత్నం నిజంగానే లేదు. అప్పాయమ్మ నెత్తినోరూ కొట్టుకొని ఏడుస్తోంది.

ఏం జరిగిందని అడుగుతే "గోరవైఁ పోనాది బాబూ, గోరం కాకపోతే ఇంకేటి బాబూ" అనడమే కాని యెవరూ ఏమీ చెప్పరు. అప్పాయమ్మ ఏడుపుమానదు. ఆఖరికి నూకరాజు కేకలు వేసి అడగ్గా ఏడుస్తూ ఏడుస్తూ అప్పాయమ్మ, దగ్గుతూ దగ్గుతూ ఓ ముసలాడూ జరిగిన సంగతంతా నెమ్మదిగా చెప్పేరు. కొన్ని కొన్ని వివరాలు కొంతమంది మధ్య మధ్య అందిచ్చేరు.

అసలు ఏమిటి జరిగిందిటా అంటేః

సాయంకాలం నాగరత్నం ఇంటికి "బేగొచ్చేసి" బజారుకి వెళ్ళి గింజలు

కొనుక్కొచ్చి వాటిని చేట్లోవేసుకొని ఇంటిముందు కూర్చొని చెరుక్కోంటుందట. అంతలో ఎండాడ మనిషొకామె-'ఎర్రగా పొడుగ్గా ఉంటది, పొడుకాళ్ళ డాకూ; ఊరందరమందిరీ ఎరుగుదురు,' ఆ మనిషి గోనె మూటొకటి నెత్తిన పెట్టుకొచ్చి, మూటదించుకోని 'ఓలమ్మ కుశిన్ని మంచినీళ్ళీయమ్మా, దప్పి కేస్తంది,' అని నాగరత్నాన్ని మంచినీళ్ళడిగిందట.'అమాయికమ్ముండ కూతురు' నాగరత్నానికా మనిషి గురించేమో 'తెల్దుగదా' అంచేత సేటక్కడేఎట్టి 'యిస్తానుండమ్మా అన్సెప్పి నీళ్ళకోసరం ఇంట్లోకి వెళ్ళిందట. ఇంతలో ఆ పొడుకాళ్ళ డాకూముండ పోలీసువాళ్లొస్తున్నారని ఎలా పసికట్టిందో ఏమో కాని, ఇంట్లోంచి నాగరత్నం వచ్చేలోపున తెచ్చిన మూట అక్కడే ఒగ్గేసి మాయమై పోనాదట. అంతలో 'ఏవమ్మోయ్ ఏటా మూటా?' అని అడిగేరట వాళ్ళు. ఎవరూ? పోలీసోళ్ళు ముగ్గురు. యూనిఫారాల్లో ఉన్నారు. ఒకడు మన తెలుగోడి బట్టలు కట్టుకున్నాడు. వాళ్ళలా అడిగేసరికి ముంతతో తెచ్చిన నీళ్ళు ముంతతో అక్కడే జార్చేసి, రెండడుగులు వెనక్కు జరిగి "నాకు తెల్దు బాబూ," అందిట నాగరత్నం. "నీకు తెలకూండా నీయింటికాడకెలా ఒచ్చింది? రెక్కలెట్టుకొచ్చి వోలిందా? నేక ఇత్తనవేస్తే మొల్సిందా?" అని వాళ్ళడిగేరట. ఆ మాట మీదట "ఆడ మనిషి దప్పికడిగింది. ఆ మనిసొగ్గేసి పోనట్టుంది బాబూ" అందట నాగరత్నం.

"ఆ మూటేంటో తెల్దని ఓ పాలన్నావు, ఆడమని సొగ్గేసిందని మరోపాలన్నావు. మరింక మూడోపాలేటంటుందో ఏటో మూటిప్పి సూడండ్రా," అని ఆళ్ళల్లో ఆ తెలుగు బట్టేసుకున్న జవాను మూట విప్పించేడట.

మూట విప్పించి చూస్తే అందులో ఇంకేముంది? ఒక రెండు మూర్ల మోటారు ట్యూబు ముక్కనిండా మూడు గేలన్ల దొంగసారా ఉంది. చూసి గజ గజ వణికి పోయింది నాగరత్నం.

"అమాయకపు దీ ఆడముండాకూతురూ! నిజవే! కాని ఇయన్నీ పోలీసోడి క్కావాలా బాబూ? అంజలీ దేవి బొమ్మనా మా సక్కగున్నావు కాని, ఎవుడుకీ తెలకుండా ఎన్నాళ్ళనుంచోలె ఈ యాపారవూ, అన్సెప్పి ఆడపిల్లని నడు నడమని టేసన్‌కి నడిపించుకు పోనారు. గోరం కాకపోతే ఇంకేటి నూకరాజు బాబూ,"

– అని ముగించేరు వాళ్ళు.

"ఇంతా జరిగి ఎంతసేపయింది?" "ఓ గంటసేపయింది!" "మరైతే నాగరత్నం పోలీసు స్టేషన్లోనా ఉంధి?" "అక్కడే ఉండుండాలి" "ఆ పొడుకాళ్ళ దెక్కడికి పోయింది?" "ఏమో, ఎవరికి తెలుసు," "మీరంతా చూస్తూ ఎందు కూరుకున్నారు?" "మేవేం చూళ్లేదే." "చూడకపొతే ఈ కథంతా మీ కెలా తెలిసింది?" "చూస్తేమటుకు మేవేంచేస్తాం; మమ్మల్నికూడా నడమంటే నువ్వొచ్చి ఇడిపిస్తావా ఏటి?"

మరైతే ఇప్పుడేం చెయ్యడం?...

గాభరాపడ్డం తప్ప మరేం చెయ్యడమో తెలియడంలేదు నూకరాజుకి. ఇంటికి పోలీసువాడొచ్చినా, అప్పులవాడొచ్చినా, యములాడొచ్చినా ఇంట్లో అందరికీ ఒక్కలా ఉంటుంది. ప్రాణాలు పోతున్నట్టుగా ఉంటుంది. అవతల అప్పాయమ్మకూడా గాభరాగానే వుంది, ఆమె అకస్మాత్తుగా ఆపదలో పడ్డంతో గోతులో పడ్డట్టుగా అయిపోయింది. అయితే, గోల చెయ్యడమే కాని, గోతులోంచి లేవడ మెలాగనే ఆలోచన లేదావిడకి. "నూకరాజు బాబూ! అన్నిటికీ నువ్వే ఉన్నా" వంటుంది. ఆమాట నూకరాజుకి మరీ భారంగా ఉంది. అయితే ఇప్పుడేం చెయ్యాలి? నూకరాజు కదే తెలీదు. అతను తెలివైనవాడే కాని అతన్దగ్గిర కిటుకుల్లేవు, మరి-ఎర్రటోపీ, వంటసారా, దొంగకేసు, నల్లకోటు, తప్పుడు సాక్ష్యం, తెలియని తీర్పు, జరిమానా, జయిలుగోడ-ఇటువంటివాటితో వ్యవహరించి తప్పించుకు తిరిగి ధన్యుడవాలంటే కిటుకులు తెలియాలి. నూకరాజు కవే తెలీవు.

అన్నీ తెలిసిన మేస్త్రొకడున్నాడు. అతన్దగ్గిరికి వెళ్తానన్నాడు నూకరాజు.

"ఎక్కడికైనా ఎళ్లు. కాన్నాపిల్లని మట్టుకు నా కప్పజెప్పు, నూకరాజు బాబూ, తండ్రీ, ఒచ్చే జనమలో నీ కడుపున పుడతా"నంది అప్పాయమ్మ.

కాళ్లీడ్చుకొని నూకరాజు వెళ్లేసరికి మేస్త్రీ మందు మీదున్నాడు. నిషా మీద ఉన్నప్పటికీ (నిషామీద ఉండడం వల్లనే) అతగాడు నూకరాజు చెప్పిందల్లా శ్రద్ధగా విన్నాడు. వింటూ చుట్టపొగని బాగాలాగేడు; విని చుట్టపొగని దూరంగా వదిలేడు. 'పోలీస్ స్టేషన్లో జామీను తెచ్చుకోవాలంటే అయిదు రూపాయలుండా'లన్నాడు మేస్త్రీ. తెస్తానన్నాడు నూకరాజు. కాని మరో ప్రమాదముందన్నాడు మేస్త్రీ. 'జామీను కోసం స్టేషన్‌కి వెళ్తే వాళ్లు నిన్నుకూడా మోసేసి కొట్లో తోసేగల ప్రమాదముంద'న్నాడు. 'నాగరత్నం కోసం అలానే వెళ్ళి కొట్లో కూర్చుంటా'నన్నాడు నూకరాజు. 'ఇద్దరూ వెళ్ళి కొట్లో కూర్చుంటే మీ ఇద్దర్నీ బయటికి లాగేదెవడు?' అని ప్రశ్నించేడు మేస్త్రీ; 'అయినా పోలీసువాళ్లు అనవసరంగా నన్నెందుకు లోన వేస్తారు?' అని అడిగేడు నూకరాజు. 'నీకేం తెలీదుపో'మ్మన్నాడు మేస్త్రీ. తరవాత కొన్ని ప్రశ్నలు వేసేడు.

'పిల్ల వయస్సులో ఉందా?' 'ఉంది'. 'పిల్ల బావుంటుందా?' 'సినీమా స్టార్ లా ఉంటుంది.' "పిల్ల నేరం చెయ్యలేదు, నిజమే కదా?" "చెయ్యలేదు; నిజం!" "అందుచేత ఏమన్న మాట? ఆ పిల్లమీద 'అబాద్దం కేసెట్టడానికి' పిల్లమీద వాళ్ళకి కావేషీ అయినా ఉండుండాలి. లేదా, ఆ పిల్లమీద వాళ్ళలో ఎవడో ఒకడు కన్నైనా వేసుండి, చేతులోకి లాగుదామనే ఉద్దేశంతో లోపలికి లాగుండాలి. ఏదైనప్పటికీ మద్దె నువ్వొడ్డొస్తే నిన్ను, మరి, తోసేరా వాళ్లు?" అన్నాడు మేస్త్రీ.

"అంతన్నేయవా!" అన్నాడు నూకరాజు.

"నీకూ నాకూ అన్నేయం కాని పోలీసోడిక్కాదు. ఆడి సేతిలో పవరుంది.

సేతిలో పవరుంటే నెత్తికి పొగరెక్కుతుంది." అన్నాడు మేస్త్రీ.

"మరైతే జడ్జి కోరెటు నేదా?" అనడిగేడు నూకరాజు.

"ఉండకేం? జడ్ జికోరెటూవున్ది. మున్సీబుకోరెటూ వున్ది. మేస్త్రీటువోరి కసేరీకూడ వున్ది. కాని అక్కడాళ్ళందరూ కళ్లు మూసుకొని తూకం ఎయ్యాలంట. అదిరూలు, నీకు తెల్దు కామోసు." అని, మనకి పడమటనుంచి పంపిణీ అయిన న్యాయశాస్త్రపు మూల సూత్రాన్ని నూకరాజుకి టూకీగా తెలియజేసేడు మేస్త్రీ. మేస్త్రీ దగ్గర అన్ని విషయాలూ తెలుసుకున్నాడు కాని ఏమీ హెచ్చరిగ్గాలేదు నూకరాజుకి. ఆఖరికి మేస్త్రీ ఏటింటన్నాడంటే "రేపు కోర్టు కెళ్ళాల. తేలే రంగేదో అక్కడే తేలాల," అన్నాడు.

ఇంటికి తిరుగు ముఖం పట్టేడు నూకరాజు. మనసంతా ఎలా ఉండాలో అలా ఉంది నూకరాజుకి. అంతా తల్చుకొంటే అతనికి అదో విధమైన జుగుప్స కలిగింది. నాగరత్నం పోలీస్ స్టేషన్‌లో ఉన్నదనే విషయం అతని అణువణువునీ బాధ పెట్టింది. బంగారు చిలకని అలుగ్గుడ్డలో అదిమి పెట్టి నట్టుగా అనిపించిందతనికి. అసలతనికి ఇంటికి వెళ్లాలనిపించడంలేదు. పిల్ల ఏదని అడిగే అప్పాయమ్మతో ఏమని చెప్పడం? నాగరత్నాన్ని, వెన్నెల్లో ఇసక తిన్నె మీద కూర్చొని ముద్దులాడ్డం సులభమే. 'ఆ పని నువ్వే చెయ్యాలా ఏటిటి? చాలామంది చెయ్యగల్రు, చేతనైతే చిలక పిట్టని ఇనప తెర వెనక నుంచి బైటకి లాగి అప్పుడు చూపించు నీ తడాఖా,' అని అప్పాయమ్మ అనదు. కాని ఆమె అన్నట్టుగానే బాధపడ్డాడు నూకరాజు. అతనికి వళ్లంతా చెమట పట్టేసింది. అతని కేదో ఒకటి చేసేద్దామనుంది కాని, ఏం చెయ్యాలో ఏ విధంగా చెయ్యాలో అతనికి తెలియడం లేదు. బలమైన పనులు చాలా చెయ్యగలడతను. కాని ఈ పని చెయ్యలేకుండా ఉన్నాడు. అరవై ఘనపు టడుగుల బండరాయిని ఎత్తుకు తిరగ గలిగీ ఆరడుగులే లోతున్న నీట్లో ఈదలేని వాళ్లా అయిపోయేడతను. ఇంటికి వెళ్తూన్నప్పుడు నెత్తిమీద ఏ బరువూ లేకపోయినా అతని అడుగు నెమ్మదిగానూ బరువుగానూ పడుతోంది. ఆ అడుగలా బరువుగా పడిపడి ఇంటికి అరవై అడుగుల దూరంలో ఆగిపోయింది. ఆగి చూస్తే అతనికి మరోదృశ్యం కనిపించింది.

అప్పాయమ్మ గది గుమ్మంలో దీపం వెలుగుతోంది. దీపం పక్క నాగరత్నం కూర్చొనుంది. ఆమె దేదీప్యమానంగా వెలుగుతోంది.

చిన్నప్పడొకసారి నూకరాజింట్లోంచి ఆవొకటి తప్పిపోయింది. దాని కోసం ఊరంతా తిరిగి తిరిగి అది దొరక్కపోగా వెర్రి మొహం వేసుకొని వెనక్కి తిరిగొచ్చేడు. ఇంటికొస్తే అది గుమ్మంలో కట్టేసుంది. అప్పుడు సంతోషించకుండా ఉండలేకపోయాడు. కాని అదోలా "ఫీ"లయేడు. కళ్లుమూసి జెల్లకొట్టి కంటి ముందు మిఠాయి పొట్లం పెట్టినట్టయిందతనికి. తిరిగి అలాగ మళ్లీ ఫీలయేడు నూకరాజు.

రాత్రి పది గంటలవుతుంది. గుమ్మంలో నాగరత్నం కూర్చోనుంది. ముంగిట పది పదిహేను మంది దాకా కాలువుతీర్చి కూర్చున్నారు. మామూలు స్థానంలో విరిగిన ఇటిక ముక్క వేసుకొని అప్పాయమ్మ కూర్చోనుంది. వాళ్ళందరికీ ఎదురుగా నులకమంచంమీద ఠీవిగా మరో ఆసామీ కూర్చున్నాడు. నూకరాజుతో పాటు మరో నలుగు రైదుగురు కూడా అప్పుడేవచ్చి కూర్చోడంతో అతని రాక నెవరూ గమనించలేదు.

నూకరాజు గుండెలు నీరసంగా కొట్టుకున్నాయి. గుమ్మంలో పిల్లని చూడగానే నెత్తిమీద బరువు దిగిపోయి నట్టుగా అతను తేలిక పడ్డప్పటికీ, అతనికి వంట్లో సత్తువంతా కూడా దాన్తోపాటు పోయినట్టయింది. చుట్టూ కూర్చున్న వాళ్ళంతా మంచంమీద కూర్చున్న ఆసామీ వైపే చూస్తున్నారు. అతన్ని అప్పాయమ్మ తెగ పొగుడుతోంది.

ఆసమయంలో నూకరాజుకి తన చిన్ననాటి సంగతొకటి తటాల్న గుర్తుకొచ్చి ఆనాటి దృశ్యం అతని కళ్ళముందు నిల్చింది.

తల్లీ తండ్రీతో పల్లెటూళ్ళోనే ఉండేవాడు. నూకరాజు అప్పటికి బాగా చిన్నవాడు. పశువుల్ని చూసే పనంతా అతన్దే. ఆ రోజుల్లో అప్పట్లో అతనికి రవ్వలకొండ అనే చెలికాడుండే వాడు. ఓ రోజున-ఇంకా మధ్యాహ్నం కాలేదు – పదీ పదకొండు గంటలవుతుందేమో – తమ కళ్లం దగ్గర పాకలో పొయ్యి దగ్గరెందుకో గాని కూర్చున్నాడు నూకరాజు.

బైట కనుచూపుమేరలో అంతా పచ్చ పచ్చగా, ఎర్ర ఎర్రగా కనిపిస్తోంది. గాలి మంద మందంగా వీస్తోంది. దుమ్మెక్కడా లేకపోవడంచేత, వడబోసినట్టుగా ఎండ శుభ్రంగా ఉంది. రాజుగారి లోగిట్లో సిమెంటుగచ్చులా ఆకాశం చక్కగా, సాపుగా మెరుస్తోంది. దూరాన్న ఉన్న కొండలు గుంపులు ఘనీభవించిన మబ్బుల్లా కనిపిస్తున్నాయి. నీట్లో చేపల గుంపులా ఆకాశంలో కొంగల బారొకటి గీత గీసుకుని గెడిమీద పోతున్నట్టుగా నిదానంగా పోతోంది. కాలవ కవతలివైపున మామిడి తోటల్లో చిలకలు చేసే అల్లరి కల కల వినిపిస్తోంది. దూరాన్న రామినాయిడి పొలంలో కుప్పమీదికి చేమ కట్టలు ఎగురుతున్నాయి. కుప్పమీద కుర్రవాడొకడు ఎగిరి గెంతి తలపాగా ఊడిపోగా కేకలేసి సర్దుకొంటున్నాడు. ఎక్కడో ఆడంగులు పాడే పాట గాలికి కెరటాలు కెరటాలుగా వినవస్తోంది. అల్లంత దూరంలో గట్టంట ఓ పదేళ్ళ పిల్ల కుడిచేతిని చక్రంలా తిప్పుకుంటూ చెంగు చెంగున పరుగెడుతోంది. కళ్ళంలోని కమ్మలసాలలో కూర్చొని చూస్తే అంతా స్వచ్ఛంగా సుందరంగా నిజంగా దేముడు సృష్టించినట్టుగానే ఉంది. పచ్చగా, ఆకుపచ్చగా, నీలంగా, నిర్మలంగా లోకంలో పాపం అంటూ ఎక్కడా లేనట్టుగా ఉంది.

సాల్లో పొయ్యిదగ్గర కూర్చున్నవాడు లేచి బైట కొచ్చి పొలముంగిట నిల్చున్నాడు నూకరాజు. నిల్చున్నాడే కాని నిల్చున్న కొంతసేపటిదాకా తన పక్కనే రవ్వలకొండకూడా

నిల్చున్నాడని చూసుకోలేదతను.

రవ్వలకొండ అంత నిశ్చలంగా ప్రతిమలా నిల్చున్నాడు. ఆ కుర్రవాడి ముఖం ఆ సమయంలో అతి అమాయకంగా ఉంది. బాలబుద్ధుళ్ళా ముఖం పెట్టి నిల్చున్నాడు. కాని వెనక్కి దాచిన అతని చేతుల్లో అలుగ్గడ్డొకటుంది. "ఏవిట్రా వీడెందుకిలా నిల్చున్నాడూ?" అని నూకరాజు అనుకునే లోపున ఓ పిట్ట కీచు కీచుమంది. అంతలో మరో పిట్టకూడా కీచు కీచుమంది. ఏవిటని చూస్తే రవ్వలకొండ చేతిలో అలుగ్గడ్డమధ్య ఓ పిట్ట - మూడురంగుల్తో ముద్దుగా ఉందది - గిలగిల్లాడుతోంది. పక్కనున్న జామిచెట్టుమించి మరోపిట్ట గాభరాపడి రివ్వున పదడుగులు పైకెగిరి మళ్ళీ చెట్టుమీద వాలి తన (ప్రియుడా? ప్రేయసా?) నేస్తం కోసం విలవిల్లాడిపోయి గోల గోల పెట్టేసింది.

ఆ సమయంలో మధ్యాహ్నం వేళ తోడిపోసుకున్న నూతినీళ్ళల్లా గాలి చల్లగా హాయిగా ఉంది. శీతాకాలంలో వేసుకున్న చలిటోపీలా ఎండ వెచ్చగా సుఖంగా ఉంది. గంగతో కడిగినట్టుగా ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంది. పండిన పొలాల్తో భూమంతా బంగారంలా ఉంది. అల్లంత దూరంలో మామిడి తోటలు నందనవనంలా ఉన్నాయి.

మరి అలాంటి సమయంలో అలుగ్గడ్డ దెబ్బ తమ మీద పడుతుందని పిట్టల జంటకి తట్టలేదు. అవి గొంతుకలు చించుకొని గోలపెట్టి భగవంతుణ్ని ఎలుగెత్తి ప్రార్థించేయి.

పిట్టని "ఒగ్గీరా" అన్నాడు భగవంతుడు నూకరాజు ద్వారా. రవ్వలకొండ ఒగ్గలేదు. చేతిలో ఉన్న పిట్టని చెట్టుమీదున్న పిట్టకి చూపించి ఊరించడం మొదలు పెట్టేడు.

అప్పుడు నూకరాజేం చేసేడంటేః పక్కనున్న కర్రతీసి రవ్వలకొండ చేతిమీద సడెన్‌గా బలంగా కొట్టేడు. ఆ కొట్టడంలో ఇద్దరూ కుస్తీకి దిగిపోయి నేల మీద పడిపోయి చిక్కుపడి పోయేరు. "పెద్దోళ్ళొచ్చి" ఇద్దర్నీ తన్ని విడిపించవలసొచ్చింది. కాని అదంతా వేరే సంగతి. ముందా పిట్టలజంట పైకెగిరి రెక్కసాచి నందన వనంలోకి ఎగిరిపోయింది. నూకరాజుకి ఆనాటి విషయమంతా గుర్తుకొచ్చి, ఆ దృశ్యం అంతా కళ్ళకి కట్టినట్టయింది.

ఆనాడు అలుగుడ్డతో పిట్టని పట్టుకొన్న రవ్వల కొండ ఇప్పుడు పట్నంలో పోలీసు జవానుగా ఉన్నాడు. ప్రస్తుతం అప్పాయమ్మ ఇంటిముందు మంచం మీద తాజాగా రాజులా కూర్చున్నాడు. అతని నోట్లోంచి సూటిగా పైకొచ్చే సిగరెట్టుపొగ రంగుల మేఘంగా అల్లుకొని వన్నెలూ చిన్నెలూ తెచ్చుకొని వయ్యారంగా నాట్యం చేస్తోంది. రవ్వలకొండ కాలుమీద కాలువేసుకొని, రెండు చేతులూ వెనక్కి ఆన్చి తల పైకెత్తి, సిగరెట్టుని నోట్లో నిల్పోబెట్టి, చూరుకిందికి వారచూపు చూస్తున్నాడు.

ఈ కథకి రవ్వలకొండ విలననే సంగతి వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

చూరుకింద గుమ్మంలో దీపపు వెలుగులో మెరిసే నాగరత్నం కళ్ళు కాంతి పుంజాల్ని వెదజల్లుతున్నాయి. ఆమె కళ్ళనిండా రవ్వలకొండే ఉన్నాడు. ఆమె మనసు అటు ఊగిందనటానికి పెద్ద తార్కాణం ఏమీ అక్కర్లేదు. ఆమె దొక్క చూపు చాల్ను కథంతా తెలియడానికి.

నూకరాజు మానసికంగా కుప్పకూలి పోయేడు. బంగారు పువ్వుకూడా పురుగు పడుతుందని అతననుకోలేదు.

అతని రాకని అప్పాయమ్మ చూడలేదు. అతణ్ణి రవ్వలకొండ గుర్తించనే లేదు. రాకపోకలు గమనించే అవస్థలో నాగరత్నం లేనేలేదు. దగ్గే ముసలాయన మాత్రం నూకరాజుని చూసి పలకరించేడు. అంతట అప్పాయమ్మ కూడ అతణ్ణి చూసి, పోయిన పెన్నిధి తిరిగెలా ఒచ్చిందో జరిగిన సంగతేమిటో అంతా చెప్పింది.

మేస్త్రి దగ్గిరికి నూకరాజు వెళ్ళొచ్చే లోపున "అంతా రొండు మినేట్లలో చెటిల్మెంటయి పోనా"దట. "ఈ జవానుబాబు - దరమదాత - దేవుళ్ళా ఒచ్చి పడి పేనానికి పేనం అడ్డేసి పిల్లని బైటికి లాగేసి" నాట్ట.

"ఇనకాస్పెట్రో ఏటో, ఆమాటే నాకు తెల్దు. ఆ బాబు పేరేటి బాబూ?" అనడిగింది అప్పాయమ్మ కొండబాబుని.

"సబినస్పెట్రు" అన్నాడు కొండబాబు.

"అవునాబాబే" అంది నాగరత్నం.

"అదీ! ఆ బాబుతో ఈ బాబు, సంగతేటో ఆసలేటేటి జరిగిందో ఏటో, అంతా టకాల్ టకాల్ మని మూడు ముక్కల్లో సెప్పేసినాడు. 'పిల్లసూస్తే ఒట్టి ఎర్రిగొర్రే. తల్లిసూస్తే దిక్కుమాలినముండా, ఆ సారా అంటే ఏటో సారా యేపారం అంటే ఏటో ఆళ్ళెరగరూ, ఎండాడముండ ఆ మూటొగ్గేసి పోనాదిగాని, ఈ పిల్లకి సారా అంటే సూపేనేదూ' అని ఆ పెద్దబాబుతో సెప్పేసి ఆ బాబు నొప్పించి పిల్ల నిడిపించుకొచ్చినాడు - ఈ బాబే" అని చెప్పి రెండు చేతుల్హూ ఎత్తి జోడించి రవ్వలకొండవైపు తిరిగి "రచ్చించినావు కొండబాబూ! రచ్చించినావు. యెయ్యిదేవుళ్ల నీకు సాటిరారు బాబయ్యా సాటిరారు" అంది అప్పాయమ్మ. ఒక పోలీసువాడు వెయ్యిదేవుళ్ళతో సమానమనే సంగతి నూకరాజుకింకా తెలీదు.

జరిగిన సంగతంతా చెప్పేక అప్పాయమ్మ ఇంకా ఏమన్నదంటే- "నూకరాజు బాబూ. జవాన్‌గోర్ని ముందే ఎరిగుంటే అప్పుడే ఎళ్ళి ఆ బాబు కాళ్ళట్టుకుందువు. ఎడాంసెల్తో ఈ బాబప్పుడే ఈ సిక్కంతా ఇడదీసేసును. అసలప్పుడీ సిక్కే నేకపోను" అంది అప్పాయమ్మ.

అయితే "ఈసిక్కంతా ఎలా ఒచ్చిందో" అప్పాయమ్మకి తెలీదు, నూకరాజుకి

తెలీదు. అధికార్లనేవాళ్ళుంటారని వాళ్ళకి తెలుసు. కాని, అధికార్లకి కత్తులుంటాయని గాని, అవి రెండువేపులా పదునుగా ఉంటాయని గాని వాళ్ళకి తెలీదు. కోటీశ్వరన్‌గారు నీ కంట పడకుండా నిన్ను గుమ్మంలోంచి తరిమి కొట్టగలడు; లేకపోతే, నీ చేతిలో పది రూపాయిలు పెట్టి నీ చేత కాళ్లు పట్టించుకోనూ గలడు. మంత్రిపుంగవుడు నిన్ను కొమ్ముల్తో పొడవగలడు; కాకపోతే, పాలకుల ప్రతినిధి కాబట్టి నీకు పాలిప్పించి సాకనూ గలడు. న్యాయాధిపతి నీ మీదవచ్చిన సాక్ష్యాన్ని నమ్మనూగలడు; నమ్మకపోనూ గలడు. రక్షక భటుడు నీమీదలేని నేరాన్ని సృష్టించనూగలడు; ఉన్న నేరాన్ని మాఫీ చెయ్యనూగలడు; పక్క సందులోంచి గూండా నీ ఇంటిమీదికి రాళ్ళు రువ్వించనూగలడు; రువ్వినవాణ్ణి తిప్పి కొట్టనూగలడు. వాళ్ళందరూ కూడా నిన్ను తహతహ లాడించగలరు. లేకపోతే మేల్ మేలని నీ చేత చేయెత్తి దండాలు పెట్టించుకోనూగలరు.

వెర్రిగొర్రెలు నువ్వూ నువ్వూను. వాళ్ళు కాదు.

అందుచేత ఆనాటి ఆ వెన్నెల రేయి రవ్వలకొండకి జేజేలు కొట్టి బాజాలతో వెళ్ళింది.

మర్నాడు సాయంకాలం నాగరత్నం మార్కెట్టు నుంచి చేపలు కొనుక్కొని ఒస్తూ నెత్తిమీద కిరీటం పెట్టుకు నిలుచున్న కొండబాబుని చూసి పకోడీల దుకాణం పక్క ఆగి అతనివైపు ఓరగా చూసింది. రవ్వలకొండ ఆమె దగ్గరకి వెళ్ళి పలకరించి "మొన్నరాత్రి సినీమాలో" నాయకుళ్ళా నవ్వునవ్వి, ఆ నవ్వుతో ఆమెకి కితకితలు పెట్టి చివరి కామెని సాగనంపి వచ్చిరావడంతో మరో నెంబరు టోపీ అతణ్ని వీపుమీద సెభాష్మని చరిచి,

"భలే పిట్టని పట్టేవే," అన్నాడు.

"మరి, కిస్తా ఎలాటి కిస్తా ఏసేవనుకున్నావ్?!" అన్నాడు రవ్వలకొండ.

"ఏటాకిస్తా?" అన్నాడు రెండో జవాను.

అంటే అంతా చెప్పేడు రవ్వలకొండ.

అప్పుడా మరో నెంబరుగల రెండవ జవాను ఆశ్చర్యపోయి,

"ఎనకనించి గోతులో తోసేయడవూ, నువ్వే?! ముందుకొచ్చి సెయ్యట్టుకు లెగదియ్యడవూ, నువ్వే?!" అన్నాడు.

"గోతులోకి తొయ్యకపోతే సేతిలో కెలా ఒస్తందనుకున్నావ్?" అని ప్రశ్నించేడు రవ్వలకొండ.

మరో నెంబరుగల టోపీగలవాడు అంతట ఒక్కక్షణంసేపు గుడ్లు పెద్దవిచేసి, అరక్షణంసేపు ఆలోచించి, తలూపి,

"అన్నెయ వైతే అయిందిగాని, గొప్పెరేంజిమెంటు చేయిస్సినావురా! నీ దగ్గర

- ఎవడాడు? - శకునిమావఁ - శకుని మావఁకూడ నీ దగ్గర బలాదూర్," అని మెచ్చుకున్నాడు. అతని కళ్లు ఆనందబాష్పాలతో నిండిపోయేయి.

మొన్నటినాయకుడినవ్వు మళ్ళీ నవ్వేడు రవ్వలకొండ. నవ్వుతూ ఏమన్నాడంటేః "అయి మనకి తెల్లోడిచ్చేడ్రా!" అన్నాడు.

"తెల్లో డేటిచ్చేడు మనకి?"

"పుల్ పవర్స్ - పులిపవర్లిచ్చేడు. అంచేత, పట్టు పట్టడం మనవేఁ, ఇడుపు ఇడవడవూఁ మనవేఁ. అంతా మనిష్టం. మన కత్తెలాటికత్తో ఎరికా? మన కత్తికి రెండే పులా వాడే! గేపకఁ వెట్టుకో!" అన్నాడు రవ్వలకొండ.

మరోనెంబరు జవాను - కొత్తగా సర్వీసులో చేరేడు - గురూపదేశాన్ని గుర్తుంచుకొనే ఉంటాడు.

అందుచేత, నాగరత్నం ఆ విధంగా వలలోపడి, గోతిలోపడి చివరికి జవానుగారి వళ్ళో పడింది. ఆమె అలా రవ్వలకొండ వళ్ళో పడగలదనే ప్రమాదం ఉందని అనుకున్నాడు కాని ఆమె ఆ రీతిగా పడిపోయిందని తెలుసుకోలేదు నూకరాజు. ఆమె తనకి ఎడంగా పోతోందని గ్రహించేడు, కాని ఆమెని తిరిగి దగ్గరకెలా తెచ్చుకోవాలో తెలుసుకోలేక పోతున్నాడతను. లోకం నైజం తెలిసినవాడంత కష్టపడడు. నూకరాజు మాత్రం చాల బాధపడ్డాడు. అయితే ఆ బాధ ముసురు ముసురుగానే ఉంది. చివరకోరోజున అది తుఫానుగా మారింది.

రాత్రి డ్యూటీ దిగి ఇంటికొస్తున్నాడు నూకరాజు. రెండో ఆట సినీమా విడిచిపెట్టేరు. జనం చాలామంది వెళ్ళిపోతున్నారు. అతనూ సినీమా గేటు దాటేసరికి జనం పల్చబడ్డారు. గేటుదగ్గరుండే రిక్‌షాల గుంపు చెదిరి పోయింది. అప్పుడు చూసేడు నూకరాజు.

పక్కనున్న ఓ కిల్లీకొట్టు దగ్గర సిగరెట్టు అప్పుడే ముట్టించి చకచక ముందుకి నడిచేడు మఫ్టీలోవున్న రవ్వలకొండ. అతని మెళ్లో పాములాటి మఫ్లరుంది. చేతిలో వజ్రాయుధంలా ఓ టార్చిలైటుంది. దుకాణానికి పదడుగుల దూరంలో ఓ ఆడమనిషి నిల్చొని అతనికోసం నిరీక్షిస్తోంది. ఆమెని చూసి నాగరత్నం అనుకోలేదు నూకరాజు. ఆమెని పోల్చగానే అతని వళ్ళంతా గజగజ వణికింది. ఆమె పూర్వం ఎలా ఉండేదంటే పొద్దునే పూసిన సొగసైన పువ్వులా ఉండేది. ఇప్పుడామె దీపాల వెలుగులో వజ్రాల విగ్రహంలా కనిపిస్తోంది.

అలా నిల్చుండి పోయేడు నూకరాజు. వాళ్లతణ్ణి చూళ్ళేదు. ఆమెకి దగ్గరగా వెళ్ళి రవ్వలకొండేదో అన్నాడు. ఆమెకూడా ఏదో అంది. రెండడుగులు ఇద్దరూ ముందుకి నడిచేరు. మరో మూడడుగులు ముందుకి నడిచి రిక్‌షాని కేకవేసేడు రవ్వలకొండ.

జెబ్బపట్టుకొని నాగరత్నాన్ని రిక్‌షా ఎక్కించి తనూ అందులో కూర్చున్నాడు రవ్వలకొండ. రిక్‌షా కదిలింది.

వాళ్లిద్దరూ నడుచుకు వెళ్ళిపోయినా బావుండునేమో. కాని ఆవిధంగా వాళ్ళిద్దరూ జంటగా రిక్షాలో వెళ్లడం చూసిన నూకరాజు వాళ్ళిద్దరి సంబంధాన్నీ కళ్లారా చూసినట్టుగా బాధపడ్డాడు. అతనికి కడుపులో దేవేసినట్టయింది. అతని కాళ్ళకింద భూమి వణికింది. నీరసంగా కిళ్లీకొట్టుదాకా నడిచి అక్కడ పైనున్న బల్లమీద కూర్చుండి పోయేడు. అయిదు నిమిషాలసేపు అలానే ఉండిపోయేడు.

నూకరాజుకి తల దిమ్మెక్కిపోయింది. అతను వెలిగించుకున్న జ్యోతులన్నీ అకస్మాత్తుగా అతని కట్టెదుటే ఏట్లోకి దిగిపోయి ఆరిపోయాయి. అతను వేసుకున్న రంగులడేరా అతని కళ్ళెదుటే మండి మాడి మసైపోయి మాయమైపోయింది. అతను వేసుకున్న పూలతోట అరక్షణంలో పాముల పుట్టగా మారిపోయింది. అతనికి తూర్పుదిక్కు ఎటో వెళ్ళిపోయి పడమటదిక్కు ఎదురొచ్చింది. అతని వళ్ళంతా జలదరించింది. అతని మనసులో తుఫాను రేగి చెలరేగింది.

కిళ్ళీకొట్టువాడు దుకాణం మూసేడానికి ముందు ఆరోజొచ్చిన డబ్బులు లెక్కపెట్టుకొంటూ, దబ్బున ఏదో పడ్డ చప్పుడు చెవిని పడీపడ్డంతో తుళ్ళిపడి తలెత్తి చూసేడు. చూస్తే కొట్టుముందర బల్ల తిరగబడిపోయుంది. పదిగజాల దూరంలో హార్బరు కళాసీ ఒకడు పులిలా పరిగెడుతున్నాడు. పదినిమిషాల తరవాత - లేక పదినిమిషాల్లోపునే నేమో - దివాన్జీ గారి ప్రహరీ గోడ ప్రక్క, వెన్నెల కూడా చొరలేకుండా పాపంలా పెరిగిన చెట్ల దట్టపు చీకట్లో రోడ్డుమీద ఓ రిక్‌షా తిరగబడిపోయింది; ఓ రిక్‌షావాడు బాబో బాబో అనుకుంటూ పరిగెట్టి పారిపోయాడు; ఆ వెంటనే, రూళ్ళకర్రతో కొబ్బరిపీచు మీద కొట్టినట్టుగా కొద్దిసేపు చప్పుడయింది; ఓ మగవాడి మూలుగూ, ఓ ఆడమనిషి ఆర్తనాదం చెట్ల నీడల్లో చిక్కుకుపోయి, చీకట్లో క్షీణించి పోయేయి.

పావుగంట తరవాత ఊరవతల నూకరాజు పాకవతల ఇసక మైదానంలో జంట తాడిచెట్లదగ్గర కూర్చొనున్నాడు నూకరాజు. అతని పక్కనే రక్తంతో తడిసిన టార్చి లైటొకటి ఇసకలో పడుంది.

రాత్రి రెండుగంటలు దాటింది. చల్లగాలిచేసే సవ్వడితప్ప మిగతా అంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది.

అలిసిపోయినవాళ్ళూ, అంతా పోయినవాళ్ళూ, మరింక ఎత్తిల్లని వాళ్లూ, దెబ్బతిన్నవాళ్ళూ, దరిద్రులూ, దౌర్భాగ్యులూ ఎలా కూర్చుంటారో అలానే మోకాళ్ళ మీద తలపెట్టుకూర్చున్నాడు నూకరాజు.

ఒక్కసారి కాబోలు తలెత్తి చూసేడు.

అతని చుట్టూ ఉన్నది ఎడారి కానూకాదు. అక్కడ మండుటెండ లేనూలేదు. అది శ్మశానమూకాదు. అక్కడ తుఫానూలేదు.

(ఆనాడు నాకు తెలిసిన పెద్దమనిషి చెప్పిన ప్రకారం నేను వర్ణించాలనుకొంటే అది ఆ విధంగా లేనే లేదు.)

అతని చుట్టూ అదంతా ఎలా ఉందంటే, స్వర్గంలో భాగంలా ఉంది.

వర్షంపడి బంగారు పొడి రాలినట్టుగా మైదానమంతా మిలమిల మెరుస్తోంది. పాలరాతి మందిరంలో నీలిరంగు దీపంలా వెన్నెలంతటా నిగనిగ లాడుతోంది. ఎన్నెన్నో పూలతోటల్ని ముద్దులా డొచ్చినట్లుగా చల్లగాలి కమ్మకమ్మగా వీస్తోంది, అక్కడదంతా మోహనంగా దివ్యంగా ఉంది. అది నువ్వెప్పుడో చూసిన చక్కని బొమ్మలా ఉంది. అది నువ్విదివర కెన్నడూ చూడని మనోహరమైన చిత్రంలా ఉంది.

ఆ సమయంలో వెన్నెలతో నిండిన నూకరాజు కళ్లమాత్రం మరుగునీళ్ళతో నిండి మంటలతో మండేయి.

అవునంతే మరి, అలానే జరుగుతుంది.

మెరిసే నీ కళ్ళంట చుక్కచుక్కలుగా నెత్తురంతా రాల్తుంది. బంగారు చేలమధ్య బ్రతికే నీ బ్రతుకంతా బూడిదపాలే అవుతుంది. నువ్వు నిలబెట్టుకున్న నీ ఇల్లొక నాటి శరద్రాత్రిలో చల్లగాలిలో వెన్నెల తడిలో భగ్గున మండి తగలడుతుంది. నీ కాపురమంతా చప్పున కాలి చల్లారుతుంది. భగవంతుడు దయతో సృష్టించిన ఈ దివ్యలోకంలో నీ కాఖరికి దిక్కుమాలిన చావు దక్కుతుంది.

అవును, మరి అలానే జరుగుతోంది కదా!

ఆంధ్రపత్రిక, 26–8–1959